

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117202837
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8117202837.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filakovského v spore žalobcu: P. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX O. právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11Csp/35/2015-79 zo dňa 8. októbra 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„ Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 96,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy od 10.11.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 3.9.2014, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach - 10) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 497, § 261 ods. 1, § 273 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 1 ods. 1, § 2 písm. a), § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 37 ods. 1, § 40 ods. 3, § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, § 53a ods. 1, § 54 ods. 2, § 451 ods. 1, ods. 2, § 563, § 517 ods. 1 prvá veta zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou súdu 8.10.2015 sa žalobca domáhal, aby súd vydal rozsudok ktorým by rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 96,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy odo dňa

nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia, a zároveň určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 3.9.2014, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach - 10) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

4. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil skutkový stav, podľa ktorého žalobca ako dlžník uzavrel so žalovaným ako veriteľom dňa 3.9.2014 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX vo výške 200,- eur za poplatok 96,- eur s tým, že celkovú čiastku vo výške 296,- eur mal uhradiť v 4 splátkach po 74,- eur. Zo žalobcom predloženého písomného vyhotovenia tejto zmluvy pritom vyplýva, že veriteľ bol oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 200,- eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 96,- eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 296,- eur v 4 mesačných splátkach po 74,- eur počnúc dňom 5.10.2014 na účet veriteľa špecifikovaný vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Zmluva je vyhotovená na predtlačenom zmluvnom formulári žalovaného, do ktorého sa rukou dopisovali iba osobné údaje žalobcu ako dlžníka a vyššie uvedené číselné údaje. Ďalej obsahuje veriteľom predtlačенý text o tom, že „dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania“, z čoho však vyplýva iba predformulované prehlásenie dlžníka, a nie (výlučný) účel poskytnutia finančných prostriedkov zo strany veriteľa. Žiadne ďalšie údaje o úvere, najmä údaje o úrokovej sadzbe úveru a spôsobe jej uplatňovania z predloženého písomného vyhotovenia zmluvy nevyplyvajú. Zo žaloby, nespochybných tvrdení žalobcu i vyjadrenia žalovaného ďalej vyplýva, že poplatok vo výške 96,- eur je, v zmysle bodu 10 všeobecných obchodných podmienok, z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Súdu je pritom v tejto súvislosti známe aj z iných konaní (napr. vo veci 12C/489/2015), že vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru žalovaného z tohto obdobia je v bode 10 uvedené: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatkov v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“ Medzi stranami napokon ešte nebolo taktiež sporné, že žalobca uhradil žalovanému sumu 296,- eur.

5. V danom prípade nebolo sporné, že žalovaný uzavrel so žalobcom zmluvu o úvere, v ktorej bol žalobca označený ako účastník fyzická osoba podnikateľ s údajmi jeho zápisu v živnostenskom registri. Žalobca ale tvrdil, že úver nebral na podnikanie, ale na spotrebu, a v tejto súvislosti tak bolo úlohou žalovaného, v nadväznosti na tvrdenia žalobcu a tzv. negatívnu dôkaznú teóriu /t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje/, preukázať svoje tvrdenia. V konaní však z jeho strany nebolo nie len že preukázané, ale ani len tvrdené, že by sa tento záväzkový vzťah mal týkať nejakej (konkrétnej) podnikateľskej činnosti žalovaného, resp. že by žalovaný pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (čo by v zmysle ust. § 261 ods. 1 OBZ a § 52 ods. 4 OZ bolo predpokladom aplikácie Obchodného zákonníka na ich vzťahy). Je potrebné si totiž uvedomiť, že aj podnikatelia môžu vystupovať ako subjekty bežných občianskoprávných vzťahov a môžu medzi sebou uzatvárať zmluvy, ktoré sa netýkajú (obojsstranne) ich podnikateľskej činnosti, resp. pri ktorých nekonajú v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Napokon, aj z ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že spotrebiteľom môže byť aj podnikateľ fyzická osoba, ktorá má svoju obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť, ak pri uzatváraní a plnení (spotrebiteľskej) zmluvy nekoná v rámci svojho predmetu, a to je aj tento prípad. Žalovaný teda nie len že nepreukázal, ale ani len netvrdil, že by žalobca, v zmluve síce označený ako podnikateľ, uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Zo žalovaným uvedených tvrdení ani predloženej zmluvy nevyplyva, že by žalobca s týmito finančnými prostriedkami ďalej podnikal a že by mu ich žalovaný podľa zmluvy poskytoval a žalobca mal použiť výlučne na tento účel, a preto súd žalobcu v tomto vzťahu považoval za spotrebiteľa podľa § 52 ods. 4 OZ a vychádzal zo spotrebiteľskej povahy právneho vzťahu. Súd pritom poukazuje najmä na to, že žalovaný (okrem tvrdení o tom, že žalovaný bol podnikateľ) neuviedol vôbec žiadne tvrdenia a ani okolnosti rokovania svedčiace o obchodnej povahe veci, a na tvrdenia žalobcu o spotrebiteľskej povahe veci nereagoval žiadnym dôkazným návrhom, a preto súd dospel k záveru o spotrebiteľskej povahe veci s potrebou jej posudzovania podľa všeobecných predpisov občianskeho práva (a aplikácie Občianskeho zákonníka).

6. K uplatnenému nároku žalobcu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade sa žalobca domáhal určenia, že ním označená zmluvná podmienka o tom, že dve tretiny poplatku za úver zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach Zmluvy

o úvere, o ktorej neprijateľnosti súd už rozhodol (rozsudkom) v inom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11C/42/2012, je v zmysle ust. § 54 Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súd prvej inštancie pritom dospel k jednoznačnému záveru, že napadnuté ustanovenie, uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach o tom, že dve tretiny poplatku za úver zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, spôsobuje celkom zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd k tomuto záveru dospel na základe toho, že jednak ustanovenie o tomto poplatku nebolo transparentne uvedené v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj podpis, a tieto náklady a ich význam či dôvod nie sú v zmluve nijako špecifikované (tak aby bolo zrejmé za čo všetko má spotrebiteľ platiť), a najmä toho, že pri ustanovení o tomto poplatku nie je vôbec zrejmé, prečo by poplatok za úver v tejto časti (vo výške 2/3 z poplatku stanoveného na 96,- eur za úver vo výške 200,- eur na 4 mesiace) za administratívu mal byť závislý od výšky úveru, a mal predstavovať neprimeranú sumu zodpovedajúcu dokonca až 32 % úveru poskytnutého na 4 mesiace ($2/3 \times 96,- \text{ eur} / 200,- \text{ eur} \times 100 \%$). Žalobcom označená zmluvná podmienka je teda aj podľa názoru súdu prvej inštancie neprijateľná. Súd pritom v súvislosti s týmto poplatkom, závislým od výšky úveru a nejasnosťami za čo sa má platiť, napokon podporne poukázal aj na aktuálny demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, kde pod písmenom t) sa uvádza, že za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

7. K nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie uviedol, že skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že mu bola z úveru poskytnutá suma vo výške 200,- eur a z jeho strany bola zaplatená suma spolu vo výške 296,- eur, neboli v konaní nijako spochybnené, a preto z nich súd ďalej aj vychádzal. Okrem toho z predloženej písomnej zmluvy o úvere, na ktorú žalobca pripojil svoj podpis, súd navyše zistil, že jej písomné vyhotovenie, vzhľadom na jej spotrebiteľskú povahu, okrem viacerých ďalších náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch, neobsahuje najmä údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, o podmienkach upravujúcich jeho čerpanie, o úrokovej sadzbe a o podmienkach upravujúcich jej uplatňovanie, a rovnako tak ani údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov.

8. V prejednávacom prípade je zrejmé, že ide o právny vzťah súvisiaci so zmluvou o úvere, ktorá má v zmysle ust. § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka povahu tzv. absolútneho obchodného záväzkového vzťahu spravujúceho sa ustanoveniami tretej časti tohto zákona. Zo skutočností uvedených žalobcom, ako i z písomnej zmluvy o úvere však vyplýva, že v podrobnostiach ide o nároky súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a právny vzťah (zmluvu) medzi účastníkmi je preto potrebné posúdiť aj podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktorý stanovuje špeciálnu úpravu spotrebiteľských úverov.

9. Vzhľadom na to, že samotná zmluva resp. text zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorý spotrebiteľ pripojil svoj podpis, neobsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, teda dobu trvania záväzku poskytnúť peňažné prostriedky, podmienky upravujúce čerpanie úveru a ďalej tiež ani podmienky upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu úročenia, rozumejú všetky podmienky tak aby bolo zrejmé ako, resp. z akej sumy a odkedy a dokedy sa má uplatňovať a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov a ročnú percentuálnu mieru nákladov, poskytnutý spotrebiteľský úver sa preto v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda veriteľ právo na ich úhradu nemal. Súd považoval túto žalobu za dôvodnú aj v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi jeho sumu v rozsahu rozdielu medzi peňažnými prostriedkami, ktoré žalobcovi na základe zmluvy o úvere v sume 200,- eur a tými, ktoré žalobca na tento úver v jeho prospech vo výške 296,- eur celkovo uhradil, teda vo výške 96,- eur. Pokiaľ ide o úroky z omeškania spojené s vydaním bezdôvodného obohatenia, nakoľko čas splnenia tohto dlhu nie je ustanovený právnym predpisom a žalobca žalovaného o jeho vydanie osobitne nepožiadaval, v zmysle ust. § 563 Občianskeho zákonníka bol žalovaný povinný vydať žalobcovi toto bezdôvodné obohatenie nasledujúceho dňa po doručení žaloby (doručenej mu 9.1.2015), od ďalšieho dňa je v omeškani s plnením tohto peňažného dlhu, a preto je povinný platiť žalobcovi z dlžnej sumy aj úroky z omeškania.

10. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Žalobca bol v konaní proti žalovanému úspešný v celom rozsahu, preto mu súd voči žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie tohto práva v rozsahu 100 %.

11. Proti rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) CSP, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a v § 365 ods. 1 písm. h) CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca so žalovaným uzatvorili dňa 03.09.2014 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 200,- eur. Vyššie uvedenú zmluvu o úvere žalovaný ako veriteľ uzavrel s dlžníkom pod obchodným menom P. X., ako fyzickou osobou - podnikateľom označeného identifikačným číslom XX XXX XXX. Z vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Nie je preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde. Zmluvy sa posudzujú podľa Obchodného zákonníka, nakoľko boli uzatvorené medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Žalovaný v danom prípade pri poskytnutí úveru vychádzal z vyhlásení žalobcu, že ide o úver poskytnutý na výkon zamestnania. Žalobca toto svoje vyhlásenie potvrdil svojím osobitným podpisom v zmluve o úvere. Zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolanie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Preto pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve. Žalobca pri uzatváraní zmluvy o úvere nemal postavenie spotrebiteľa a z toho dôvodu je vylúčená aplikácia ustanovení zákona týkajúca sa neprijateľnosti zmluvných podmienok.

13. Poplatok za poskytnutie úveru nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký, vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy o úvere žalobcovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal, zmluvu o úvere uzatvoril a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí navrhovateľa či na dané podmienky úverovej zmluvy pristúpi alebo nie. Čo sa týka príslušného poplatku tento v 1/3 tretine predstavuje úrok v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a v 2/3 náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou. Pokiaľ ide o výšku príslušného poplatku, tento je v zmluve o úvere dostatočne jasne uvedený, výrazne napísaný, je uvedený hneď pri sume poskytnutého úveru, teda žalobca musel vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mal okamžite pri podpisovaní zmluvy o úvere vedomosť, aká je cena úveru. Príslušný poplatok, ktorý v 2/3 predstavuje náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou nevylučuje nárokovateľnosť splnenia tohto záväzku. Dojednanie takejto platby ako záväzku nad rámec podstatných náležitostí zmluvy o úvere zákonu neodporuje. Zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Navrhol odvolaciemu súdu, aby odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Uvedol, že právny vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovaným má spotrebiteľský charakter, preto je v súvislosti s ním nutné aplikovať normy spotrebiteľského práva. Poskytnuté finančné prostriedky boli poskytnuté a použité na bežné potreby. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

15. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, trvá na podanom odvolaní a všetkých svojich vyjadreniach.

16. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

17. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

18. Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením, podľa ktorého uzatvorená zmluva o úvere nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravoval Občiansky zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Obdobným spôsobom bola osoba spotrebiteľa definovaná v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

19. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky úveru, ktoré žalobca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, aby úver poskytol žalobcovi za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalobcu. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy, má v prípade pochybností dôkazné bremeno na preukázanie nesporebiteľského charakteru dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nesporebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže v žiadnom prípade byť len všeobecný nič nehovoriaci údaj o poskytnutí úveru na výkon povolania, zamestnania, resp. podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon povolania, zamestnania, resp. podnikania s uzatvorením konkrétnej zmluvy a či dlžník pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Túto dôkaznú povinnosť si žalovaný nesplnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi stranami sporu rovnaký vplyv, ako keby v zmluve účel uzatvorenia uvedený nebol.

20. Dôkazom opaku nemôže byť ani žalovaným vopred predtlačené prehlásenie dlžníka obsiahnuté v samotnej formulárovej zmluve o úvere o poskytnutí finančných prostriedkov na výkon podnikania. Žalobca v žalobnom návrhu ako aj v podaní označenom ako „Námietka žalobcu P. X.“ (č.l. 30 spisu) dostatočne zrozumiteľne a logicky vysvetlil, že poskytnuté finančné prostriedky žiadal a použil na bežnú spotrebu v domácnosti a nie na výkon podnikania. Žalobca uviedol, že v zmluve je predtlačené, že finančné prostriedky sú na výkon podnikania. Žalobcovi však nebola daná žiadna voľba, ak chcel úver získať. Uvedenie IČO bolo len na preukázanie zdroja príjmu a peniaze boli použité na osobnú spotrebu.

21. Z formulároveho znenia úverovej zmluvy je zrejmé, že žalobca nemohol individuálne ovplyvniť obsah zmluvných dojednaní, ktoré boli vopred pripravené a uzavierali sa vo viacerých prípadoch, pre neurčitý počet spotrebiteľov. Nebolo preukázané, že žalobca predmet plnenia z úverovej zmluvy (poskytnuté finančné prostriedky) použil na iný účel ako pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti. Na druhej strane je nepochybné, že veriteľ uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo potvrdzuje aj výpis z obchodného registra, z obsahu ktorého je zrejmé, že veriteľ mal v predmete svojej podnikateľskej činnosti

aj „poskytovanie úverov“. Zohľadnením právneho postavenia účastníkov právneho vzťahu sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že zmluva o úvere má povahu spotrebiteľskej zmluvy.

22. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru v tom smere, že uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 03.09.2014 je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúc z postavenia žalobcu ako dlžníka z úverovej zmluvy a že je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvoria ani zmluvy uzavreté podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu lex specialis, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

23. V spotrebiteľských sporoch Civilný sporový poriadok v ustanovení § 298 umožňuje súdu v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

24. Pokiaľ ide o poplatok za poskytnutie peňažných prostriedkov, 1/3 z neho mala predstavovať dohodnutý úrok a zvyšné 2/3 zahŕňali ničím nešpecifikované náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Takáto špecifikácia nákladov je neurčitá a teda neumožňujúca podrobiť uvedené dojednanie súdnej kontrole z hľadiska prijateľnosti dohodnutej zmluvnej podmienky. Základnou podmienkou platnosti právneho úkonu vyžadovanou ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka je jeho určitosť. Nedostatok určitosti spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

25. Okrem toho zmluva o úvere a všeobecné podmienky poskytnutia úveru sú listiny formulárové, používané žalovaným pri uzatváraní úverových zmlúv s množstvom ďalších spotrebiteľov. Na predtlačенých tlačivách sa menia len údaje o spotrebiteľoch a výške poskytnutého úveru. Za takejto situácie výška nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy mala byť v zásade rovnaká a nie meniť sa v závislosti od výšky poskytnutého úveru. Ak žalovaný výšku týchto nákladov odvádza od výšky úveru, je zrejmé, že týmto dojednaním len sledoval ďalšie navýšenie odplaty za poskytnutie úveru s cieľom vyhnúť sa kontrole jej primeranosti, čo rozhodne nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi.

26. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi v čase uzatvorenia zmluvy bol obsiahnutý v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ust. § 4 ods. 8 tohto právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby alebo môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

27. Dôvodom vedúcim k uloženiu povinnosti žalovanému vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie bolo nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere vyplývajúcich z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f), písm. g), písm. i) a písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ani jedna z týchto obligatórnych náležitostí v zmluve o úvere uzatvorenej dňa 03.09.2014 uvedená nie je. Za takejto situácie sa musel poskytnutý úver v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy považovať za bezúročný a bez poplatkov.

28. Dôsledkom prijatia plnenia bez právneho dôvodu je vznik povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca z titulu poskytnutého úveru mal žalovanému vrátiť len istinu 200 eur. Celkovo však žalobca zaplatil čiastku 296 eur, a preto rozdiel medzi touto sumou a istinou úveru vo výške 96 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktoré musí žalobcovi vydať.

29. Vo vzťahu k výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné dodať, že už v inom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11C/42/2012 bola táto podmienka určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Stalo sa tak rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 13.9.2013 č.k. 11C/42/2012 - 46 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.8.2014 č.k. 5Co/219/2013 - 91. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

30. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

31. Správnemu rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania, ktorý zohľadňuje pomer úspechu žalobcu a žalovaného v zmysle ustanovenia § 255 odsek 1, odsek 2 CSP.

32. Zároveň v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ustanovení § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).